

ce dovedesc « caracterul pestriț izbitor » al limbii în același document sau în documente din aceeași perioadă scrise de pisari diferiți¹. Meritele principale ale acestei lucrări a lui Iațimirski sînt:

a) delimitarea clară a diferenței de limbă între documentele interne și externe din Moldova, admitînd pentru cele interne o influență mai accentuată a limbii romîne vorbite de logofeți și pisari romîni care « gindeau romînește și-și exprimau gîndurile în slavonește » (p. 21), iar pentru cele externe, în special cele adresate către poloni, influența limbii polone, transmisă pe două căi: fie datorită relațiilor directe începute încă din sec. XIV (documentele adresate regilor poloni fiind scrise de pisari speciali și cu polonisme mai mult sau mai puțin conștiente), fie datorită unei influențe cărturărești, adică influenței limbii de cancelarie vest-ruse, în care pe neobservate particularitățile bielorusse devin în fond polone².

b) o primă încercare de exemplificare a particularităților fonetice și morfologice ale limbii documentelor slavo-moldovenesti, în cadrul căreia autorul se dovedește foarte circumspect (unele fenomene nu le declară categoric ca aparținînd exclusiv uneia sau alteia dintre influențe, de ex.: trecerea lui T în II, alternanța o||u, fenomene proprii nu numai limbii polone ci și « maloruse » (ucrainene — n.n.).

c) lucrarea conține prima listă de polonisme lexicale³ (83 la număr; le numește totodată și « cuvinte vest-ruse » și adaugă « ș. a. »), cele mai multe examinate în corpul lucrării noastre.

Numeroasele lucrări ale lui Iațimirski constituiau contribuții pregătitoare ale unei cercetări de mare amploare cu privire la istoria slavonismului în țările romîne din punct de vedere cultural, lingvistic, paleografic, diplomatic și religios pe un larg fond istoric, al cărei plan l-a schițat în lucrarea *Din istoria scrisului slav în Moldova și Valahia în v. XV—XVII*⁴. Capitolul II al acestei lucrări Iațimirski intenționa să-l consacre *Monumentelor scrierii slave în Valahia și Moldova privind relațiile de afaceri*⁵. Punctul 1 al acestui capitol este intitulat: « Documentele slavo-romîne. Scurtă privire, clasificarea lor după conținut, destinație, formule, timpul și locul apariției și după limbă (elementul cărturăresc și cel autohton), particularități paleografice și diplomatice « ș. a. ». În mod asemănător intenționa să examineze Iațimirski inscripțiile, manuscrisele și tipăriturile (punctele 2, 3, 4 ale aceluiași capitol). Din păcate însă savantul rus n-a mai putut realiza această vastă lucrare, elementele ei rămînînd, în mare măsură, în numeroase studii și articole pregătitoare⁶.

¹ *Idem*, p. 1.

² *Idem*, cap. Польское влияние, p. 23—24.

³ A. IAȚIMIRSKI, *op. cit.*, p. 24.

⁴ Из истории славянской письменности в Молдавии и Валахии XV—XVII вв. Введение в изучению славянской литературы у Румын..., СПб., 1906, 176 p. («Памятники древней письменности и искусства, CLXII»).

⁵ Памятники славянской письменности Валахии и Молдавии делового характера, cf. *op. cit.*, p. I.

⁶ Iață citeva dintre acestea (lista e departe de a fi completă): Румыно-славянские очерки, вып. II, Книжное влияние славянского языка на румынский, Varșovia, 1903, 16 p. (extras din РФВ); вып. III, Судьба славянских носовых в словах заимствованных румынами, СПб, 1904, 20 p.; Григорий Цамблак, очерк его жизни, административной и книжной деятельности, СПб, 1904; Славянские заимствования в румынском языке как данные для вопроса о родине румынского племени (Сборник статей... В. И. Ламанскому, часть II), СПб, 1907; Значение румынской филологии для славистики и романских изучений, СПб., 1908, in ЖМНП, p. 121—142.